

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha, 10. 12. 2025

Ano komunitním službám, ne ústavům. Noc důstojnosti 2026

Čtvrtým rokem se po celé České republice uskuteční **Noc důstojnosti** – pietní a veřejná akce, která připomíná tragický příběh **Doroty Šandorové**, zabitě v lednu 2021 svým pečovatelem v ústavu. Akce upozorňuje na to, že tisíce lidí s intelektovým postižením stále žijí v podmínkách, které neumožňují naplnění jejich práv a lidské důstojnosti.

V úterý 6. ledna 2026 se více než 70 organizací po celém Česku připojí akcí k Noci důstojnosti. Cílem je jasně říci: **„Ano komunitním službám, ne ústavům.“** Připomenout politikům závazek změnit systém sociálních služeb tak, aby lidé s postižením mohli žít běžný život: – tam, kde chtějí, s podporou komunitních služeb, kterou potřebují. . Ne v izolaci, daleko od svých blízkých.

„Člověk, který se narodí s intelektovým postižením s projevy náročného chování, má vysoké šance, že ve svém životě zažije nevhodnou a neodbornou péči, traumata nebo dokonce týrání, které může skončit i tragicky. Aniž by si to stát dostatečně uvědomoval a usiloval o nápravu,“
Petr Třešňák, předseda spolku Naděje pro děti úplňku, který příběh Doroty Šandorové popsal v Týdeníku Respekt.

Její smrt nebyla ojedinělým selháním jednotlivce. Je obrazem systému, který stále upřednostňuje ústavní péči před komunitní podporou.

Nedodržované právo na život v komunitě

Zástupce veřejného ochránce práv **Vít Alexander Schorm** připomíná, že právo na nezávislý způsob života stát naplňuje jen z části:

„Připomínat si příběh Doroty Šandorové je důležité i proto, abychom nezapomněli, že důstojnost lidí žijících v ústavech není samozřejmostí. Proto je nezbytné, aby stát intenzivně pracoval na transformaci ústavů na zařízení komunitního typu a zároveň rozvíjel dostupnost komunitního bydlení a služeb pro lidi s postižením, zejména pro ty s chováním náročným na péči. K tomu se ostatně stát zavázal Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením,“ uzavírá Schorm.

[Analýza ombudsmana](#) z roku 2025 pak ukazuje, že ČR dodržuje právo na nezávislý způsob života **jen ze 38 %**.

Noc důstojnosti jako veřejné upozornění

Od roku 2023 na Noc důstojnosti upozorňují organizace obhajující práva lidí s postižením a jejich pečujících na alarmující stav systému sociálních služeb: t.j. nedostatek komunitních služeb pro děti i dospělé s postižením a odlehčovacích služeb pro pečující doma. Zapojení lidé a organizace se po celé republice setkají, zapálí svíčky, uctí památku Doroty Šandorové a připomenou příběhy těch, nejsou mezi námi proto, že žijí v ústavu bez možnosti volby, jsou kvůli svému postižení odmítáni okolím, mnohdy i vzdělávacími či zdravotnickými zařízeními. To na místě setkání dosvědčí samotní lidé s postižením či jejich pečující a společně vyšlou zprávu o potřebných změnách k politikům.

Program v Praze

6. ledna v 17.00-17.30 před Ministerstvem práce a sociálních věcí vystoupí:

- rodiče dětí s intelektovým postižením a náročným chováním
- lidé se zkušeností s životem v ústavu
- nový ministr práce a sociálních věcí

Další místa konání:

V **Brně, 6. ledna od 17.30 hod** za účasti zástupce ombudsmana (u Kanceláře veřejného ochránce práv a dětského ombudsmana), dále pak v **Ostravě, Olomouci, Rumburku, Kyjově, Táboře, Zlíně, Sokolově, Kladně, Mnichově Hradišti, Velehradě, Litoměřicích, Chotěboři, Rychnově nad Kněžnou, Hodoníně, Domažlicích, Jindřichově Hradci, Stodu** a dalších městech.

Více informací: www.nocdustojnosti.cz/noc-dustojnosti-2026/

Kontakt pro novináře

Praha: Jednota pro deinstitucionalizaci: Terezie Hradilková, předsedkyně pořádající organizace, 777 234 030, terezie.hradilkova@jdicz.eu

Brno: Rytmus – od klienta k občanovi, z. ú: Jana Gajdošová, PR a komunikace, 773 632 998, jana.gajdosova@rytmus.org

Pořadatelé

Noc důstojnosti pořádá **Jednota pro deinstitucionalizaci** ve spolupráci s:

- Naděje pro děti úplňku
- Aliance pro individualizovanou podporu
- Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR
- Rytmus – od klienta k občanovi, z. ú.
- Asociace komunitních služeb v oblasti duševního zdraví

Záštitu drží **Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí.**

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí